

Aizmirsts pats galvenais — cilvēks

AR labiem sasniegumiem 1957. gadu noslēdza Līvānu kūdras fabrikas strādnieku kolektīvs. Gada ražošanas plānu tas izpildīja par vairāk nekā 140 procentiem. Tas liecina, ka fabrikas ļaudis prot augstu turēt sava uzņēmuma godu. Viņu pašai ziedīgā darba rezultāts noder kā labs paraugs daudziem citiem. Uzzinot šos kūdrinieku sasniegumus, gribas jautāt, kā fabrikā organizēts darbs, kādi darba apstākļi radīti strādniekiem?

Sprīžot par ražošanas organizāciju un strādnieku darba apstākļiem tikai pēc atskaišu lapām par plāna izpildi, šķiet fabrikas administrācija nav taupījusi pūļu, lai strādnieku darba apstākļi būtu nevainojami, lai viņu smago darbu pēc iespējas atvieglotu.

Taču priekšstats par administrācijas pūlēm zūd, iepazīstoties tuvāk ar darba apstākļiem, ļaudīm, kas strādā pie kūdras rakšanas. Kaut gan pāri purvam velk drebināša vēsma, uz karjeras sviedrotu pieri lokās kāds gados pajauns strādnieks.

Lai stātos pie rakšanas, vispirms jāuzlauž virsējais sasaluma slānis. Sasalumā dobji noskan lauznis un neatlaidīgi cirvja sitiens. Vai nebaidieties saaukstēties? — pēc sasveicināšanās jautājam strādniekam. — Ko nu par to, ne jau pirmā ziema, pierasts, — ar nicīgu žestu nometis cirvi, viņš negaidīti uzsāk sarunu tieši par to jautājumu, kas visvairāk interesēja arī mūs.

— Pacilājiet, biedri, šo cirvi un spriediet, vai ar to var izkalties cauri 50—60 cm biežam sasalumam? Šaurs un biezs. Atlec pret sasalumam kā akmens. Drīzāk ķilis mežstrādniekam, nevis cirvis kūdras rakšanai. Bija savs personīgais, bet salūza. Tagad jāmokās ar šo pašu. Lai spriestu par fabrikas doto cirvju derīgumu, griežāties pie pārējiem racējiem uzzināt arī viņu domas. Taču mūs pārsteidza tas, ka vairāk šādu cirvju nekur neredzējām.

Darbam tie neder, tāpēc nākas strādāt ar personīgajiem, jo ar fabrikas cirvjiem strādājot, astoņu stundu laikā cilvēks nenopemtu sasaluma slāni, nerunājot nemaz par rakšanu. Lai rastu izeju, ne viens vien strādnieks par saviem līdzekļiem mēro ceļu līdz Krustpiliņai vai Daugavpiliņai, lai iegādātos cirvi. Pretēji noteikumiem administrācija neapgādā racējus arī ar vīlēm darba rīku asināšanai. Fabrikas direktors b. Lavrins un iecirkņa priekšnieks b. Galvāns strādnieku prasību priekšā mēģina attaisnoties.

Par bb. Lavrina un Galvāna paviršo attieksmi pret strādnieku darba apstākļiem liecina tas fakts, ka visu ziemu, ignorējot strādnieku prasību netiek organizēts tiem transports no purva pēc darba beigām. Pat pavirši aprēķinot, izrādās, ka astoņu stundu laikā racējam ar savām rokām nākas pārceļt 15—20 tonnu smaguma, bet pēc tam jānoiet vēl kājām 6 līdz 8 kilometri, kaut gan strādnieku pārvadāšanai fabrikas rīcībā ir pietiekoši plašs transports.

Administrācijas vienaldzību pret strādnieku darba apstākļiem spilgti izteica nesentotikušā strādnieku sapulcē iecirkņa priekšnieks b. Galvāns, kuru strādnieki izvēlējusi arī par arodbiedrības vietējās komitejas priekšsēdētāju. — Transporta jautājumu mēs nerisinājām, iekāms mūs nepiespieda apstākļi. Taču ne tikai transporta! Kūdras fabrikas direktors b. Lavrins un vietējās komitejas priekšsēdētājs b. Galvāns aiz atskaites lapām nav saskatījuši pašu galveno — strādnieku, kas ar savām rokām ceļ arī šo vadītāju slavu. No strādnieku attieksmes pret savu darbu daudz varētu mācīties arī fabrikas vadība. Tad darbs kūdras fabrikā veiktos daudz labāk un strādnieki savu priekšniecību dziļi cienītu.

A. Vigants
F. Leonovs
O. Fjodorovs